

A Hospodin hovoril Mojžišovi a riekol:

Vyšli si mužov, aby preskúmali Kanaánsku zem, ktorú ja dám synom Izraelovým...

4. Mojžišova 13:2-3

Trinásta kapitola štvrtej Mojžišovej knihy opisuje situáciu, keď deti Izraela počas putovania púšťou prišli na hranicu Kanaánskej krajiny, ktorú im Hospodin zaslúbil. Bolo to dlhé putovanie, kým sa Izraelci dostali z Egypta až sem.

Tu, na hranici kanaánskej krajiny, Hospodin prikázal Mojžišovi, aby zhromaždil skupinu vodcov, z každého pokolenia po jednom mužovi, aby išli dopredu a preskúmali zasľúbenú zem (4. Mojžišova 13:1-3) – a „Všetko to boli vybraní mužovia, hlavy synov Izraelových.“ (4. Mojžišova 13:4).

Mojžiš týmto vybraným mužom dal konkrétne príkazy, čo si majú na svojom prieskume všímať (4. Mojžišova 13:18-21). Okrem iného mali priniesť aj z ovocia tej zeme – „...A bolo to v čas, keď už boli dozreli prvé hrozná“ (verš 21). Krajinu preskúmali, úlohu splnili. Späť sa vrátili po štyridsiatich dňoch (verš 26), a so sebou priniesli aj ovocie (verš 27) tak, ako to mali nariadené. Mojžišovi, Áronovi a celej obci Izraelovej podali správu o tom, čo videli a čo preskúmali.

Vyslaní služobníci, títo špehovia, boli až potiaľto poslušní príkazom a nariadeniam, ktoré im uložil Mojžiš. Preskúmali krajinu, vracajú sa späť a podávajú správu o tom, čo videli a preskúmali. Dôsledkom ich správy však bol strach – deti sa Izraela začali báť. Boja sa, že nebudú schopní obsadiť kanaánsku krajinu. Väčšina z vodcov – prieskumníkov sa bojí, a preto aj ich správa, ktorú predložili Mojžišovi a všetkému izraelskému ľudu, je nasledovná: „Rozprávali mu a riekli: Prišli sme do zeme, do ktorej si nás poslal, ktorá aj naozaj oplýva mliekom a medom, a toto je jej ovocie. Lenže je to silný ľud, ktorý býva v zemi, a mestá sú opevnené, veľmi veľké, a videli sme tam aj deti Enákove... Nebudeme môcť ísť hore proti tomu ľudu, lebo je silnejší ako my. A pustili zlú povest' o zemi, ktorú preskúmali, medzi synov Izraelových, povediac: Zem, ktorou sme prešli nato, aby sme ju preskúmali, je zem, ktorá žerie svojich obyvateľov. A všetok ľud, ktorý sme videli v nej, sú mužovia vysokej postavy. Videli sme tam aj obrov, synov Enákových, ktorí sú z obrov, takže sa nám videlo, že sme proti nim ako kobyľky, a takými sme sa aj my im videli.“ (4. Mojžišova 13:28-29 a 32-34). Boja sa ich vodcovia, a tak sa bojí aj ostatok izraelského ľudu: „Tu sa pozdvihla celá obec, a dali sa kričať, a ľud plakal celú tú noc. A reptali na Mojžiša a na Árona všetci synovia Izraelovi, a vraveli im, celá obec: Ach, keby sme len boli zomreli v Egyptskej zemi alebo aspoň na tejto púšti keby sme boli zomreli! Prečo nás len vedie Hospodin do tej zeme, aby sme popadali od meča?! Naše ženy a naše deti budú za lúpež. Či nie je nám lepšie vrátiť sa do Egypta?“ (14:1-3).

Jeden z nich, Kálef, však tíšil a upokojoval ľud: „A Kálef tíšil ľud, ktorý sa búril proti Mojžišovi, a vravel: Áno, len poďme hore a zaujmeme ju dedične, lebo sa jej istotne zmocníme.“ (4. Mojžišova 13:31). V tomto verši čítame prvú charakteristiku Kálefa. Kálef bol vodca, ktorý sa nebál. Aj keď ľud okolo neho sa bál, Kálef tíšil rozbúrený a rozhorčený ľud, ktorý sa chcel otočiť a vrátiť sa späť do Egypta. Kálef sa nebál „ísť proti prúdu“: „Poďme hore a zaujmeme zem do vlastníctva“ – to je Kálefovo presvedčenie a Kálefova viera. Aj keď iní špióni mali strach a podávali zlú správu, Kálef spolu s Jozuom hovoril ľudu: „A Jozua, syn Núnov, a Kálef, syn Jefunneho, z tých, ktorí boli preskúmať zem, roztrhli svoje rúcha a vraveli celej obci synov Izraelových a riekli: Zem, ktorou sme prešli, aby sme ju preskúmali, je veľmi, veľmi dobrá zem. Keď sa budeme ľúbiť Hospodinovi, voviedie nás do tej zeme a dá nám ju, zem, ktorá tečie mliekom a medom. Len proti Hospodinovi sa nebúrte, a vy sa nebojte ľudu tej zeme, lebo sú naším chlebom; odišla od nich ich ochrana, ale s nami je Hospodin. Nebojte sa ich!“ (14:6-9)

Vo svojich vlastných životoch často prežívame niečo veľmi podobné tomu, čo Kálef prežíval v tejto situácii. Vždy, keď robíme niečo dobré, alebo robíme niečo pre Boha, bude sa niekto do toho starať a bude proti. Vždy tam bude niekto, alebo niečo, kto bude zabraňovať, aby sme urobili to, o čo sa pokúšame. My sme si istí, že to, čo robíme, je tým, čo chce Pán, aby sme urobili, ale iní ľudia, a často sú to práve kresťania, budú proti. To nie je povzbudenie, ale práve naopak, povzbudenie to veľmi berie. Keď sa snažíme niečo robiť pre Boha, často okolo seba nachádzame iných kresťanov, ktorí nám dajú zlú radu. Ja aj moja manželka sme to zakúsili pred tým, ako sme mali prísť sem na Slovensko.

Zosobášili sme sa asi mesiac pred tým, ako sme mali odletieť. Mali sme jeden týždeň medzi svadobnou cestu a odletom. Vedeli sme, že Pán nás posielal sem, že je to jeho vôľa, ale boli ľudia, ktorí si mysleli, že to nie je veľmi dobrý nápad. Niektorí hovorili, že urobiť to tak skoro v našom manželstve môže byť ťažká vec, ale prežívali sme, že Pán nás sem posielal, a tak sme si nerobili žiadne iné plány, okrem plánu prísť sem, k vám. Tí ľudia (kresťania) prichádzali za nami a pýtali sa: „Máte tam nejaký dom? Máte už dostatočnú finančnú podporu?“ Odpovedal som: „Nie, nemáme“ – a tak si veľa ľudí myslelo, že bláznime. My sme však verili, že Pán nás volá, aby sme to urobili. Dostalo sa nám aj povzbudenie a obidvaja sme sa z neho vždy potešili, ale

veľmi často prichádzalo odradenie.

Nepriateľ často použije iných ľudí, aby cez nich vložil pochybnosť do našej mysle a my začíname pochybovať o Božom povolaní. Verím a myslím si, že Boh má svoje úmysly s takýmito konfliktmi v našich životoch. Verím, že s každou skúškou, ktorá na nás prichádza, má Pán nejaký konkrétny úmysel a cieľ.

Práve tak, ako tu v 4. Mojžišovej kapitole Boh cez Kálefa povedal izraelskému ľudu pod'me hore a zoberme ju do vlastníctva (verš 31), tak som si aj ja bol istý, že On chcel, aby sme urobili to, že prideme sem na Slovensko. Preto naše rozhodnutie bolo: „Dobre, urobme to.“ A práve tak, ako sme s manželkou očakávali, On sa opäť dokázal, že je verný.

Ľudia budú hovoriť presný opak toho, čo Boh od vás chce, aby ste urobili – a je to veľmi odrádzajúce. Aj pri vás, ktorí ste odovzdali svoj život Pánovi, ak ste urobili rozhodnutie vo svojich životoch byť užitoční pre Boha, vždy bude i strana, ktorá bude proti tomu, čo robíte. Vždy prídu skúšky a budú problémy. Boh nikdy nezasľúbil, že to budeme mať ľahké.

V tomto kresťanskom živote môžeme ísť buď cez skúšky, alebo prejsť okolo (mimo) skúšok,

obísť ich, vyhnúť sa skúškam. Ak sa skúškam vyhneme, nebudeme veľmi užitoční pre Boha. Keď sa stiahneme niekam do úzadia a staneme sa len príležitostnými kresťanmi, vtedy sa vlastne rozhodneme, že už viac nebudeme užitočnými pre Boha. Potom na nás už nepríde veľa skúšok a satan už nemá žiadny dôvod pokúsiť sa nás od práce pre Pána odradiť a viac nič nerobiť, lebo sami sme sa už stiahli do úzadia a nerobíme nič.

Skúšky prichádzajú vtedy, keď sa rozhodneme, že budeme na sto percent užitočnými pre Boha. Našu užitočnosť poznáme práve podľa toho, že prichádzajú aj ťažkosti, problémy, odrádzanie, skúšky. Naša užitočnosť sa začína dokazovať práve vtedy, keď začneme čeliť problémom a skúškam, pretože satan nechce, aby sme slúžili Bohu.

Takže môžeme sa skúškam buď vyhnúť, alebo môžeme mať takú istú myseľ, ako mal apoštol Pavol: „A aby som sa prevelikosťou zjavení príliš nepovyšoval, daný mi je osteň do tela, anjel satanáš, aby ma pohlavkoval, aby som sa príliš nepovyšoval. Za to som trikrát prosil Pána, aby odstúpil odo mňa, a povedal mi: Dosť ti je moja milosť. Lebo moja moc sa dokonáva v slabosti. Teda najradšej sa budem chváliť svojimi slabosťami, aby prebývala na mne moc Kristova. Preto mám záľubu v slabostiach, v pohaneniach, v tiesňach, v prenasledovaniach, v úzkostiach za Krista; lebo keď som slabý, vtedy som mocný.“ (2. Korinským 12:7-10).

Čítame, že Božia moc sa dokonáva v našich slabostiach. Vtedy, keď sme uprostred skúšok, musíme si uvedomiť, že naša dostatočnosť je v Kristovi – nie je v nás. Uvedomme si, že mimo Krista nemôžeme urobiť nič. Ak máme tento postoj, ako ho mal Pavol, potom skúšky a ich dopady môžu byť nakoniec dobrou vecou práve preto, lebo Jeho sila sa dokonáva v našich slabostiach. Keď sme v problémoch a skúškach, zavesme sa úplne na Božiu moc, lebo On zaslubuje, že Jeho sila sa dokoná v našej slabosti.

Rovnako: „ktorí sme tiesnení zo všetkých strán, ale nie zovrení: sme v rozpakoch, ale nie cele bezradní; prenasledovaní, ale nie v zlom opustení; sme občas povalení, ale nehynieme, vždy a všade nosiac so sebou mŕtvenie Pána Ježiša na tele, aby bol aj život Ježišov zjavený na našom tele.“ (2. Korinským 4:8-10). Vo verši 10 čítame, že úmysel a cieľ skúšky v našom živote je, aby Ježišov život bol zjavený na našom tele. Keď prechádzame problémami a skúškami, sme premieňaní na Kristov obraz a Ježišov život je zjavený na nás.

Môžeme sa problémom vyhnúť, alebo ich môžeme znášať ako dobrí vojaci Ježiša Krista (2. Timoteovi 2:3). Ak tak robíme, sme premieňaní na Kristov obraz. Takto vidíme aj Kálefa. V našom kresťanskom živote musíme byť ochotní využiť príležitosti. Možno to, čo budete robiť, nemusí byť praktické, a nemusí to byť ani logické. Iní ľudia vôbec nemusia súhlasiť s tým, čo robíte, ale keď viete, že vás volá Pán, aby ste sa pohli, potom to znamená, že máte využiť príležitosť, ktorá sa vám ponúka. Aj vtedy, keď to môže byť riskantné, musíte vykročiť vo viere, lebo Biblia hovorí, že „bez viery nie je možné, ľúbiť sa Bohu“ (Židom 11:6).

V štrnástej kapitole čítame o vzbuze detí Izraela. Prečo prišla táto vzbuza? Prišla preto, lebo prišiel na nich strach. Dovolili sami sebe, aby sa začali báť – a v tom je rozdiel medzi deťmi Izraela a Kálefom. Deti Izraela sa začali báť, ale Kálef namiesto toho stál vo viere. Deti Izraela sa vzbúrili. Rozhodli sa, že si nájdu nového vodcu a vrátia sa naspäť do Egypta, kde žili v otroctve. Mojžiš a Áron padnú na svoju tvár pred celým zhromaždením, Jozua a Kálef roztrhnú svoje rúcha (verše 5 a 6) a – „vraveli celej obci synov Izraelových a riekli: Zem, ktorou sme prešli, aby sme ju preskúmali, je veľmi, veľmi dobrá zem. Keď sa budeme ľúbiť Hospodinovi, voviedie nás do tej zeme a dá nám ju, zem, ktorá tečie mliekom a medom“ (verše 7 a 8). Jozua a Kálef sa snažia vyviesť deti Izraela zo strachu.

Ďalšou Kálefovou vlastnosťou je, že na to, v čom sa nachádzajú, sa pozerá inými očami. Deti Izraela hľadajú na situáciu svojimi telesnými očami. Prirodzeným výsledkom toho musí byť strach. Kálef sa díva svojimi duchovnými očami. Deti Izraela sa pozerajú na situáciu v kontexte toho, čo oni môžu urobiť. Samozrejme, že oni nemôžu urobiť nič. Oni boli ako maličké kobyľky v porovnaní s veľkosťou Enákovcov. Kálef vidí celú situáciu v kontexte toho, čo Boh môže urobiť: „Keď sa budeme ľúbiť Hospodinovi, vovedie nás do tej zeme a dá nám ju, zem, ktorá tečie mliekom a medom“ (verš 8). Toto je druhá charakteristika Kálefa a môžeme si z nej vziať ponaučenie: V našich každodenných životoch môžeme mať problémy, môžeme prechádzať situáciami, ktoré nechápeme a pritom máme dve voľby: Situáciu môžeš vidieť cez svoje rozpoloženie a pozeráť sa na ňu v súvislosti s tým, čo ty sám môžeš zo seba urobiť. Alebo môžeš prechádzať týmito okolnosťami a pozeráť sa na ne v kontexte toho, čo Boh môže urobiť. To prvé povedie k zlyhaniu. To druhé k víťazstvu.

Jozua a Kálef varujú deti Izraela: „Len proti Hospodinovi sa nebúrte, a vy sa nebojte ľudu tej zeme, lebo sú naším chlebom; odišla od nich ich ochrana, ale s nami je Hospodin. Nebojte sa ich!“ (verš 9). Z tohto verša môžeme rozumieť, že Kálef nedôveruje v samého seba, ale má dôveru v svojho Boha. Ak by Kálef vkladal svoju dôveru v seba, bál by sa presne tak, ako všetci ostatní.

Kálef veril Bohu a hovoril „nebojte sa ľudu tej zeme, lebo sú naším chlebom.“ Hovoril o obroch, ktorí v tejto krajine boli. Kálef bol, povedal by som, v tomto radikálny. Pozerá na celú armádu obrov a hovorí o nich ako o jedle, ktoré majú zjesť. Nepovedal: „No dobre, poďme tam a Pán Boh už ich nejako zničí,“ ale hovorí, že „celá táto armáda obrov je naším jedlom.“

Iné chápanie toho, čo Kálef hovorí, je, že sa pozerá až za týchto obrov a vidí Kanaánsku krajinu ako Božie zaslúbenie – a Božie zaslúbenie bolo, že On im túto krajinu dá do dedičstva. Kálef vedel a pamätal si, že Boh im dá víťazstvo: „Vyšli si mužov, aby preskúmali Kanaánsku zem, ktorú ja dám synom Izraelovým“ (verš 13:3) – a to je ten moment, prečo verím, že Kálef, na rozdiel od zvyšku detí Izraela, žil život víťazstva. Kálef vo verši 14:9 tiež hovorí: „odišla od nich ich ochrana, ale s nami je Hospodin. Nebojte sa ich!“ Podľa verša 14:10 však vidíme, že Kálefov plán stále nefunguje. Kálef a Jozua nedokázali presvedčiť deti Izraela, ale aj tak stále pokračujú ďalej, a to až do bodu, keď ich chcú ukameňovať.

Štrnásť kapitola pokračuje ďalej v opise vzniknutej situácie. Čítame v nej, že Pán nebol nadšený z detí Izraela a bol pripravený ich súdiť (verše 11 a 12). Mojžiš sa prihovára za Izrael a prosí Hospodina, aby im odpustil ich nevieru, reptanie a vzburu (verše 13-19). Hospodin sa zľutoval nad nimi, nezničil ich, ako to chcel urobiť (verš 12) a odpustil im: „A Hospodin riekol: Odpustil som podľa tvojho slova,“ (verš 20), ale súdil deti Izraela tým, že im nedovolil vojsť do zaslúbenej krajiny (14:20-23). Výnimku urobil len pre Kálefa, o ktorom povedal: „Ale môj služobník Kálef, pretože bol u neho iný duch, a že ma cele nasledoval, toho vovediem do zeme, do ktorej bol vošiel, a jeho semeno ju obdrží dedične“ (verš 24; a tiež pre Jozuu – verš 30). To je ďalšia vlastnosť, ktorú môžeme o Kálefovi čítať a naučiť od neho. Boh o ňom povedal, že má iného ducha.

Kálef sa nespoliehal na svoje prirodzené schopnosti, ale spoliehal sa na Božieho Ducha. Ďalej o ňom čítame, že úplne nasledoval Pána. To, že úplne nasledoval Pána znamená, že neurobil kompromis s ostatnými vodcami, ktorí sa báli, ale urobil všetko pre to, aby zvyšok detí Izraela vyviedol zo strachu. Nedovolil, aby pochybnosť vošla do jeho myslenia a išiel „proti prúdu“ celý ten čas v úplnom nasledovaní Pána, a to úplne do konca, až na hranicu smrti. Skoro ho ukameňovali, ale aj tak pokračoval v nasledovaní Pána a kráčal vo viere.

Verím, že Kálefov život, život víťazstva/víťaza, je dokonalým príkladom toho, ako aj my máme žiť. Je rozdiel v občasnom kráčaní s Bohom a v neustálom kráčaní vo viere. Kálef bol odmenený, lebo bol u neho iný duch a cele nasledoval Hospodina, ktorý o ňom povedal, že ho vovedie do zeme, do ktorej bol vošiel, a jeho semeno ju obdrží dedične (verš 24). Som presvedčený a verím, že i v našich životoch musíme byť pripravení kráčať vo viere tak, ako to robil Kálef. Musíme byť pripravení byť vodcami. Musíme byť pripravení kráčať proti prúdu a musíme mať také srdce, aké mal Kálef. Musíme sa pozerať na situácie, v ktorých sa práve nachádzame, očami viery a zaslúbení tak, ako to urobil Kálef. Vždy máme vidieť situácie v kontexte toho, čo Boh môže urobiť. Do takéhoto života sme povolani.

Tým vás chcem povzbudiť a vyzvať, aby ste sa postavili mimo tento svet. Nie je ťažké vidieť svet tak, ako ide okolo nás. Niektorí idú cestou vzbury, ale niektorí nasledujú Pána vo viere. Povzbudzujem vás, aby ste sa oddelili od sveta a videli a uchopili to, čo Pán svojim deťom, svojmu ľudu zaslúbil.